

Deel 2

Micro vs. macro-economie

Micro Economie

- Bestudeert vraag- en aanbod binnen specifieke markten
- Variabelen zijn vraag, aanbod en prijs van een specifiek goed

Macro Economie

- Bestudeert de economie als geheel
- Actoren zijn gezinnen, bedrijven, de overheid, het buitenland én de interactie tussen die actoren
- Variabelen zijn economische groei, inflatie, werkloosheid, overheidsuitgaven, ...

De Belgische economie '23 & '24 in Europees perspectief (zie actuadossier)

- "Met een groei van 1,3% vertraagde de Belgische economie in 2023." (NBB, 18/10/2024)
- "De groei van het bruto binnenlands product (bbp) in **Vlaanderen** zal *dit jaar* vertragen van 1,6 naar 1,4%." (VRT NWS, 18/07/2024)
- "De staat leeft boven zijn stand: Planbureau ziet overheidstekort binnen 5 jaar oplopen tot zo'n 40 miljard euro" (VRT NWS, 14/06/2024)
- "De Duitse economie is ziek en België zal dat voelen" (De Standaard, 24/07/2024)
- "Draghi legt de pijnpunten van de Europese economie bloot: de zwakke productiviteit, gefragmenteerde en trage politiek, bureaucratie, grote energieafhankelijkheid en gebrek aan kritische materialen voor de energietransitie." (De Standaard, 09/09/2024)

Macro economie

De Belgische economie 2024 in Europees perspectief

Hfst 4: Macro-economische grootheden (kringloop beperkt, extra analyse NR)

Hfst 5: Conjunctuur & economische groei (5.3 niet)

Hfst 6: Arbeidsmarkt (6.1 niet)

Hfst 7: Geld, monetaire beleid en inflatie

Hfst 8: Internationale betrekkingen & wisselmarkt (beperkt)

Hfst 9: Internationaal samenwerking (beperkt)

Hfst 11: Overheidsfinanciën (11.3 & 11.4)

+ Actuadossiers op Canvas De inhoud van de PowerPoints bepaalt de te kennen leerstof

Macro Economie

Hfst 4: Macro-economische grootheden

Hfst 4 Macro-economische grootheden

- 1. De economische kringloop
- 2. De berekening van de economische activiteit = hoe 'groot' is onze economie?
- 3. Het reële en het nominale bbp
- 4. Het bbp als maatstaf voor onze welvaart?
- De nationale rekeningen (zie ook Canvas)
- 6. Macro-economische gegevens van de Belgische economie 2023

Lees het actuadossier voor recente berichtgeving & toepassing theorie

1 De economische kringloop pg 120

De (Belgische) economie (en de macro-economische grootheden bv bbp) komt tot stand door samenwerking tussen 4 economische actoren = huishoudingen = spelers:

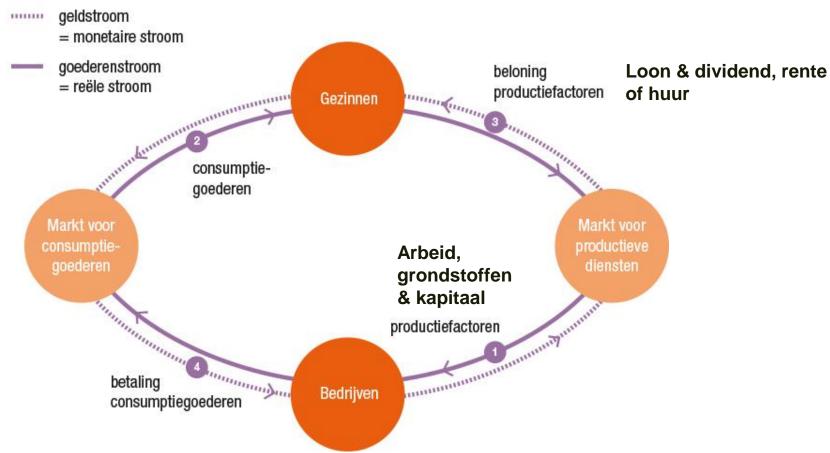
- Gezinnen
- Bedrijven
- Overheid
- Buitenland
- → Geldstroom = betalingen via **banken**

De economische kringloop

= schematische voorstelling van de verbondenheid tussen die 4 verschillende huishoudingen

1 De economische kringloop pg 120

FIGUUR 4.1

2 De berekening van de economische activiteit = bbp pg 121

3 berekeningsmanieren of -benaderingen:

Vanuit **productie**optiek: de totale waarde van de goederen en diensten die op 1 jaar geproduceerd zijn = STROOM 2 pg 120

Vanuit **besteding**soptiek: de totale uitgaven die op 1 jaar naar producenten vloeien = STROOM 4 pg 120

Vanuit **inkomen**soptiek (Y): bedrag verdiend voor productieve prestaties gedurende 1 jaar = STROOM 3 pg 120

Zie later pg 142 ev

De economische kringloop toont dat:

- deze 3 manieren hetzelfde cijfer geven,
- de 3 stromen elkaar in evenwicht houden,
- laten de economie 'draaien'

Eenvoudige kringloop & berekening economische activiteit

Pg 121 (vanaf 4.2.1) – 134 niet te kennen in boek wordt vervangen door tekst op Canvas + volgende slides

+ Nationale rekeningen in Excel op Canvas om oefeningen te maken De oefeningen uit het boek moet NIET gemaakt worden / horen niet tot de leerstof

Vereenvoudigde kringloop

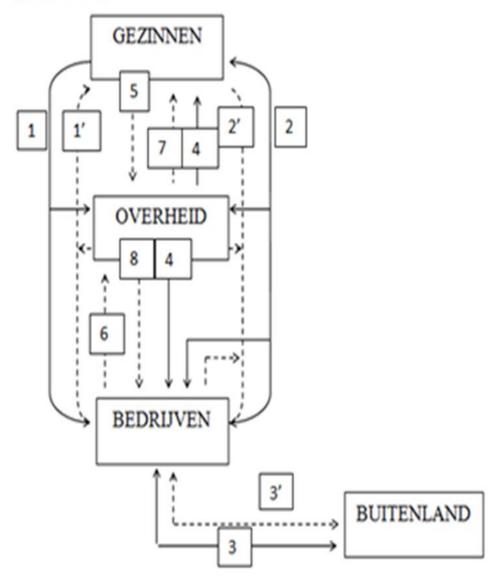
Reële stroom Financiële stroom

Interessante Edutorials:

https://www.youtube.com/watc h?v=wNiSueLM3JU

https://www.youtube.com/watc
h?v=mUUjS86oRic

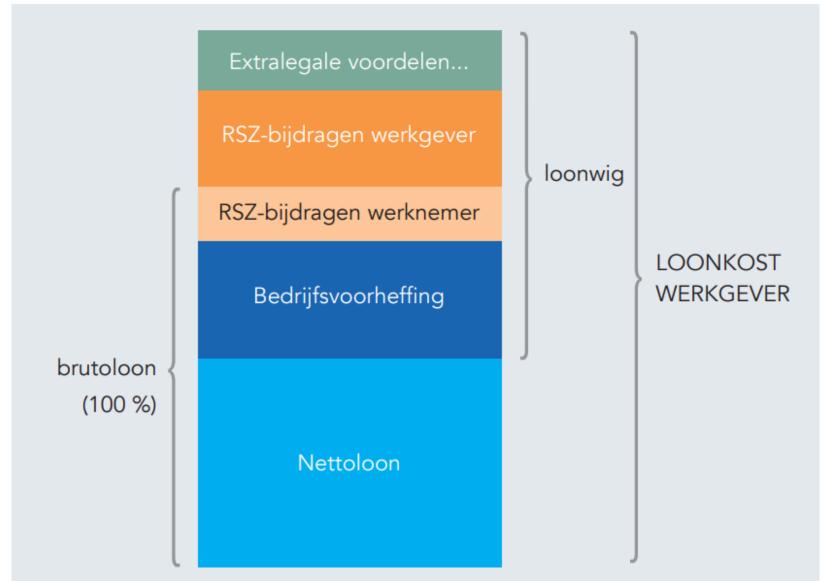
https://www.youtube.com/watc h?v=__SFedfnj6I

Document zie Canvas

- 1: **gezinnen** leveren productieve diensten (productiefactoren) aan bedrijven en aan overheid (arbeid, kapitaal, grond)
- 1': en **ontvangen** hiervoor in ruil een inkomen van de bedrijven en de overheid (loon, rente, dividend, huur)
- bedrijven produceren consumptie- en investeringsgoederen voor gezinnen (=consumptie:
 C), voor bedrijven (= investeringen:I) en voor de overheid (= overheidsconsumptie: GC en investeringen: GI)
- 2': consumptie- en investeringsbestedingen door resp. gezinnen, bedrijven en overheid
- 3: uitvoer (X) van goederen en diensten en prestaties naar het buitenland; vanuit het buitenland worden goederen en diensten ingevoerd (M) door bedrijven --> X M = netto-export: België is meestal netto-exporterend
- 3': exportopbrengsten invoeruitgaven;
- 4: ook de **overheid** biedt collectieve goederen en diensten aan voor gezinnen en bedrijven
- 5: **gezinnen betalen** directe (personen)belasting & RSZ
- 6: ook **bedrijven betalen** directe (vennootschaps)belasting & werkgeversbijdrage RSZ en storten indirecte belastingen (BTW) door
- 7: de overheid geeft **transfers en subsidies** aan gezinnen
- 8: en **subsidies** aan bedrijven

Belastingen vs sociale zekerheidsbijdragen pg 208

2 De berekening van de economische activiteit = BBP $_{pg\ 121}$

Bruto Binnenlands Product tegen marktprijzen meet de grootte van de economie = +/- €585 miljard (2023)

DEFINITIE:

Het bbp is de <u>marktwaarde</u> van alle <u>finale</u> goederen en diensten die gedurende <u>één jaar binnen de landsgrenzen</u> worden <u>geproduceerd</u> en <u>door de overheid geregistreerd</u>.

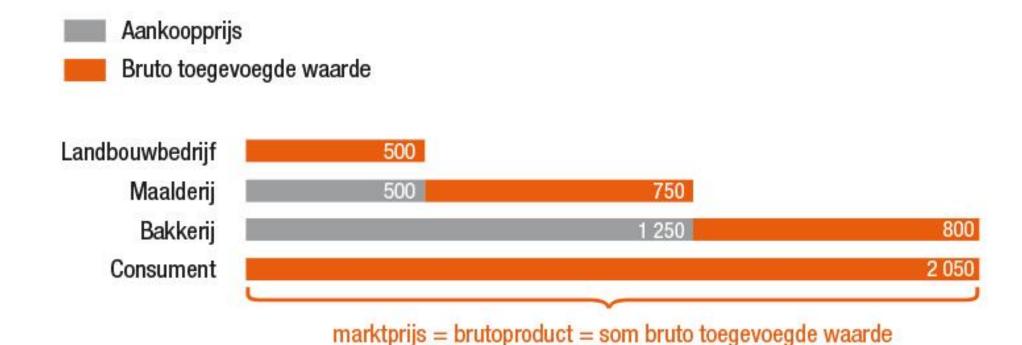
(Eng.) GDP: Gross Domestic Product

2 De berekening van de economische activiteit = BBP

- <u>marktwaarde</u>: de prijs die de gezinnen of bedrijven betalen inclusief de prijsverhogende belastingen (btw en accijnzen) en prijsverlagende subsidies
- <u>finale</u> goederen: goederen die op Belgisch grondgebied geen verdere bewerking ondergaan. (≠ afgewerkte goederen!).
- binnen de <u>landsgrenzen</u>: enkel productie op Belgisch grondgebied telt mee.
 Grensarbeid door Belgen die in het buitenland werken, wordt dus niet meegerekend in het Belgische bbp
- <u>geproduceerd</u>: het bbp houdt rekening met de totale productie, ongeacht of ze verkocht is of niet (niet verkochte goederen komen in de voorraden terecht)
- geregistreerd: enkel de productie die officieel gekend en geregistreerd is, kan verrekend worden. Het bbp houdt dus geen rekening met huishoudelijk- of vrijwilligerswerk, zwart werk of criminele activiteiten. (zie later)

Waarom enkel finale goederen? Gevaar op dubbeltelling! pg 124

FIGUUR 4.4

Ga zelf na of en waarom de volgende activiteiten worden meegeteld in het bbp volgens de juist gegeven definitie:

- 1. Een Vlaams bedrijf maakt <u>staalplaten</u> en voert die uit naar Duitsland, waar deze platen verwerkt worden tot auto's.
- 2. Een West Vlaamse landbouwer teelt <u>tarwe</u>. Deze wordt door een naburige maalderij verwerkt tot meel.
- Een aannemer is gespecialiseerd in het renoveren van oude huizen en ze daarna te verkopen aan een gezin.
- 4. Een jonge moeder brengt iedere dag haar kinderen naar een erkend kinderdagverblijf.
- Een andere jonge moeder kan haar kinderen bij haar eigen moeder achterlaten terwijl zij zelf gaat werken.
- 6. Een Nederlander die in Breda woont, werkt in de Antwerpse haven.
- 7. Een inwoner van Kortrijk pendelt dagelijks naar Lille (Rijsel in Fr), waar hij werkt.
- 8. Een dame uit Gent bestelt een boek bij de Nederlandse webshop Bol.com
- 9. Een student verdient met babysitten bij de buren regelmatig een centje bij.
- 10. Een studente doet vakantiewerk met een officieel studentencontract
- 11. We kopen bij Delhaize een lekker flesje **Zuid-Afrikaanse wijn.**

3 Het reële en het nominale bbp pg 135

Nominale bbp

- = bbp tegen lopende prijzen,
- = in geld
- = in €

Reële bbp

- = in kettingeuro's = tegen constante prijzen van een referentiejaar (bv. 2015)
- = KOOPKRACHT
- = bbp naar volume
- = zonder prijsschommelingen = defleren

bbp per hoofd van de bevolking (per capita)

3 Het reële en het nominale bbp pg 125

Nominale bbp: tegen lopende prijzen, in geld

Tabel 1: Nationale Rekeningen	Bruto 1	to 1 gevoegde waarde per bedrijfstak								
	Lopende prijzen in miljoenen euro's									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bruto binnenlands product	403.003	416.701	430.085	445.050	460.051	478.676	460.535	508.061	554.214	584.699

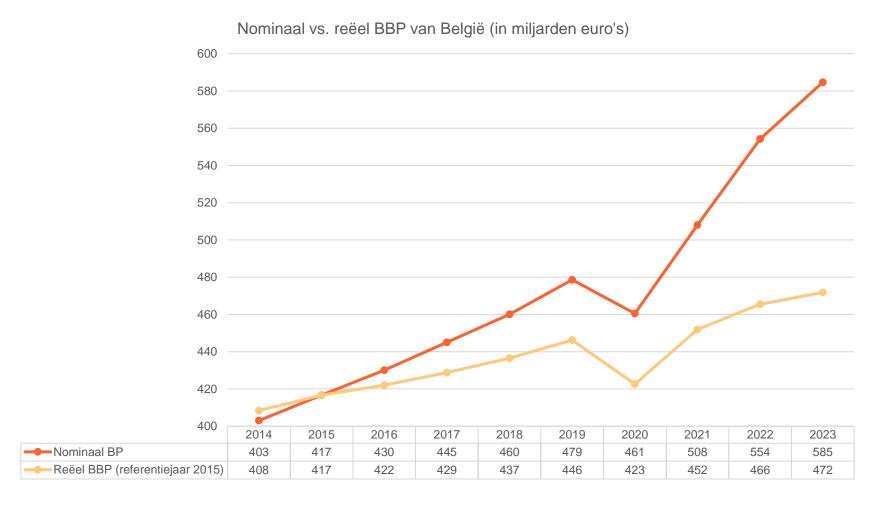
Reële bbp = k	KOOPKRACHT
---------------	-------------------

Tabel 4: Nationale Rekeningen	Bruto to	Bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak								
	In miljoenen kettingeuro's (referentiejaar 2015)									
	2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023									
Bruto binnenlands product	408.365	416.701	421.980	428.814	436.502	446.284	422.611	451.889	465.512	471.867

OPM: De volledige tabellen van de Nationale Rekeningen vind je op Canvas

https://stat.nbb.be/index.aspx?lang=nl&SubSessionId=a4bf9251-d7de-4a5f-b685-c42a0911dcf6&themetreeid=2

3 Het reële en het nominale bbp pg 125

BRON: op basis van Nationale rekeningen vorige slide

BBP per hoofd vd bevolking = bbp per capita pg 135

11.763.650 inwoners in België (op 1/1/2024)

Bron: https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/loop-van-de-bevolking

bbp 2023 = € 584.699 miljoen

→bbp/capita 2023 = €

Of in \$

Gemiddelde wisselkoers 2023: €1 = \$1,08 (Zie later Hfst 8)

Internationale vergelijking:

https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?contextual=region&end=2 022&locations=BE&start=1960&view=chart

Vergelijking BBP per capita

Deze cijfers zijn gebaseerd op de schattingen door het <u>Internationaal Monetair Fonds</u> in het jaar 2024, alleen lidstaten van het IMF zijn opgenomen. Alle gegevens zijn in <u>Amerikaanse dollar</u>.

België op 19de plaats in 2014 en 2015

2017: 18^{de}

2018: 17^{de}

2019: 18^{de}

2020: 16^{de}

2021: 18^{de}

2022: 17^{de}

2023: 19^{de}

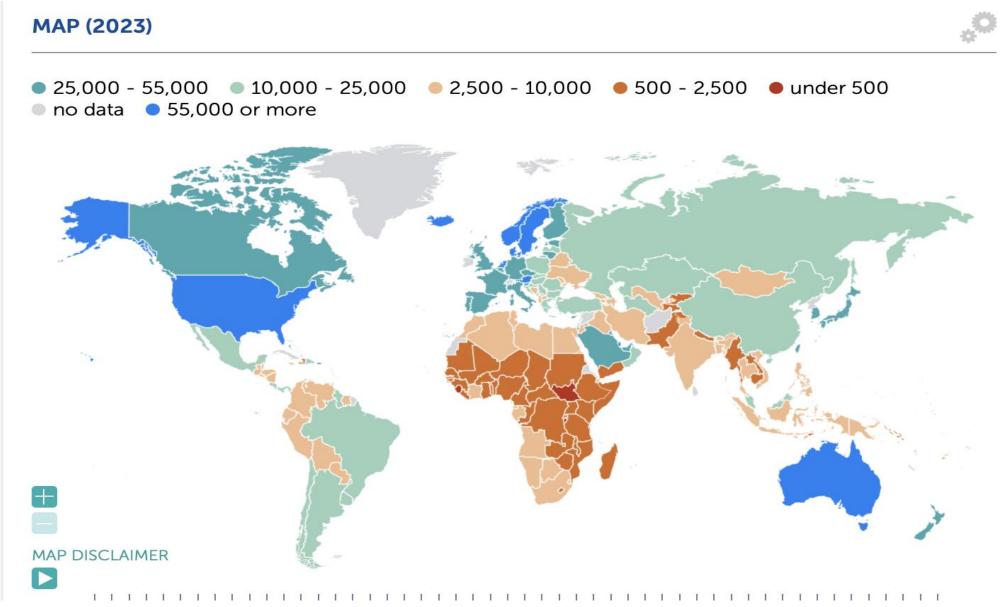
2024: 15^{de}

Bron:

https://en.wikipedia.org/wiki/List of countries by GDP (nominal) per_capita#List_of_per_capita_nominal_GDP for_countries_and_dependencies

		IMF ^{[4][5]}				
	Country/Territory	Estimate -	Year +			
1	Luxembourg	131,384	2024			
2	■ Ireland	106,059	2024			
3	★ Switzerland	105,669	2024			
4	Norway	94,660	2024			
5	Singapore	88,447	2024			
6	United States	85,373	2024			
7	lceland	84,594	2024			
8	Qatar	81,400	2024			
	Macau	78,962	2024			
9	Denmark	68,898	2024			
10	Australia	66,589	2024			
11	Netherlands	63,750	2024			
12	San Marino	59,405	2024			
13	Austria	59,225	2024			
14	Sweden	58,529	2024			
15	Belgium	55,536	2024			
16	+ Finland	55,127	2024			
17	I ◆I Canada	54,866	2024			

Vergelijking BBP per capita op wereldvlak

4 Het bbp als maatstaf voor onze welvaart? Pg 136

BBP zegt niets over ...

1 & 3: Totstandkoming of gebruik: milieuschade, ongelijkheid, verspilling grondstoffen, oorlogswapens, gezondheid (bv. Consumptie tabak) ...

2: wat geen prijs heeft of niet geregistreerd wordt

- Vrijwilligerswerk, huishoudelijk werk, gratis info op wikipedia, ... (zie artikel Daan Killemaes Canvas)
- O Geen zwarte economie (geschat op 17% BBP door IMF op eind 2015, zie artikel Canvas)
- O Geen criminele economie (aangepast voor drugshandel & prostitutie in sept 2014)
- Kwaliteitsverbeteringen

Conclusie: een zeer imperfecte maatstaf voor welvaart en welzijn Lees het artikel "Het bbp-concept, niet overboord gooien maar aanpassen" in het actuadossier dd 29/10/20

4 Het bbp als maatstaf voor onze welvaart? Pg 136

Alternatieven bieden een meer holistisch beeld, maar zijn complex en hebben ook hun beperkingen:

- Groen BBP: controleert voor schade aan milieu en uitputting grondstoffen
- (Inequality-adjusted) Human Development index: houdt ook rekening met levensverwachting en aantal jaren scholing
- Gross National Happiness Index

Merk op: reële BBP groei gaat gepaard met meer gezinsinkomen en overheidsinkomsten, die wel kunnen besteed worden aan gezondheid, onderwijs,

. . .

5 De Nationale Rekeningen pg 141

- 1. De praktijk: nationale boekhouding
- = boekhoudkundig bijhouden van transacties uit verschillende stromen van de economische kringloop
- 2. De betekenis van de nationale rekeningen
- Bepaling belangrijke economische aggregaten
- Inzicht in de samenstelling van de macro-economische grootheden
- Cijfermatige benadering van de economische groei
- Raming overheidsontvangsten gebruikt bij opmaak van de begroting (die soms uiteindelijk hoger of lager uitvallen)

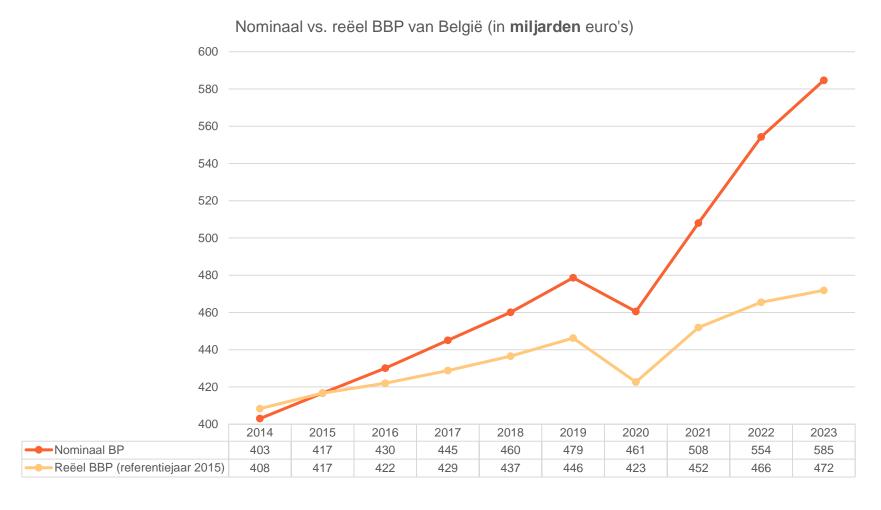
5 De Nationale rekeningen pg 141

Wie berekent het bbp = Nationale Rekeningen?

- INR = Instituut voor de Nationale Rekeningen (= verantwoordelijke)
 o.b.v. regels van Eurostat (ESR)
- NBB = Nationale Bank van België (doet het effectief)
- Federaal Planbureau (voorbereidend rekenwerk)

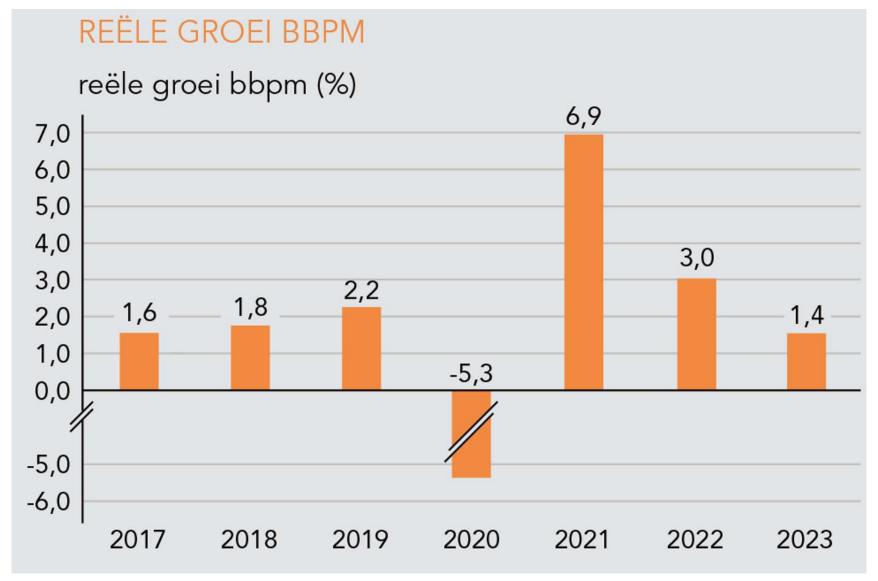
=> Complex proces van projecties, eerste ramingen, herzieningen, ...

6. Macro economische gegevens

OPM: De volledige tabellen van de Nationale Rekeningen vind je op Canvas

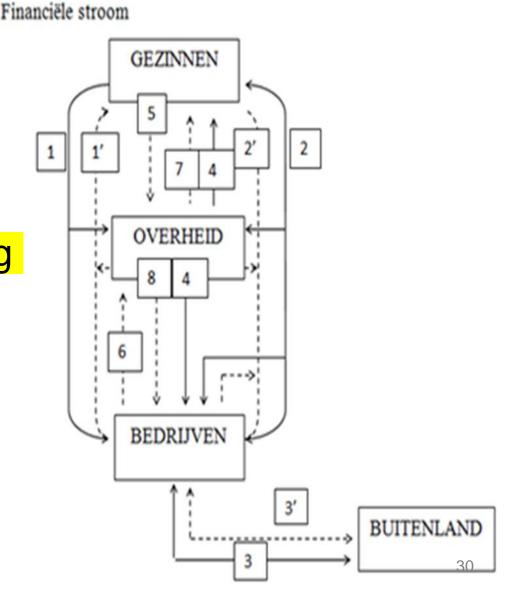
6 Macro Economische gegevens pg 142

6 Macro Economische gegevens

3 benaderingen bbp

- De oorsprong van het bbp volgens activiteitsklasse / sector = stroom 2 + netto 3 = productiebenadering
- De verdeling van het bbp over de productiefactoren = inkomensbenadering = stroom 1'
- De besteding van het bbp = bestedingsbenadering = stroom 2' + netto 3'

Reële stroom

6.1 Oorsprong vh bbp = Productiebenadering pg 143

Oorsprong van het bbp volgens activiteitsklasse = sector of bedrijfstak

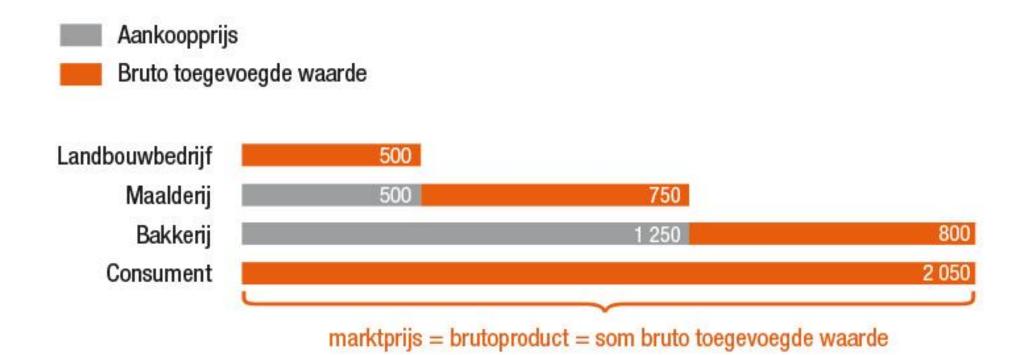
Doelstelling: inzicht geven in de bijdrage van de verschillende grote sectoren:

- 1. Primaire sector: landbouw, bosbouw & visserij
- 2. Secundaire sector: industrie en bouwnijverheid
- 3. Tertiaire sector: diensten

Enkel kijken naar finale goederen is dan misleidend!

Oplossing: werken met bruto toegevoegde waarde pg 124

FIGUUR 4.4

Oplossing: werken met bruto toegevoegde waarde

Enkel kijken naar finale producten en diensten toont de toegevoegde waarde van de verschillende sectoren niet -> berekening via bruto toegevoegde waarde

Productiefase	luctiefase Verkoopwaarde van		% aandeel in het
	de productie	waarde	BBP
1. Schapenboer	€60	€	%
2. Weverij	€100	€	%
3. Naaiatelier	€125	€	%
4. Groothandelaar	€175	€	%
5. Kledingzaak	€250	_€	<u>%</u>
Totale toegevoegde waarde?	Of	€	100%
BBPm?			

6.1 Oorsprong vh bbp = Productiebenadering

geeft inzicht in BTW (**Bruto Toegevoegde Waarde**) van **de verschillende sectoren.** Om dubbeltellingen te voorkomen

$$bbp = \sum btw$$

De **bruto toegevoegde waarde** van een onderneming of van de overheid is het verschil tussen de verkoopwaarde van de productie en de bedragen betaald aan andere producenten voor de levering van grondstoffen, halffabricaten en diensten die nodig zijn voor de productie (intermediaire goederen).

OF:

De **bruto toegevoegde waarde** is gelijk aan de waardetoename die de onderneming of de overheid zelf met eigen werknemers en eigen uitrusting aan de gekochte goederen heeft toegevoegd.

Zie handboek pg 125

6.1 Productiebenadering lopende prijzen

= stroom 2 + netto3: productie van goederen & diensten

Tabel 1: Bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak Lopende prijzen in miljoenen euro's

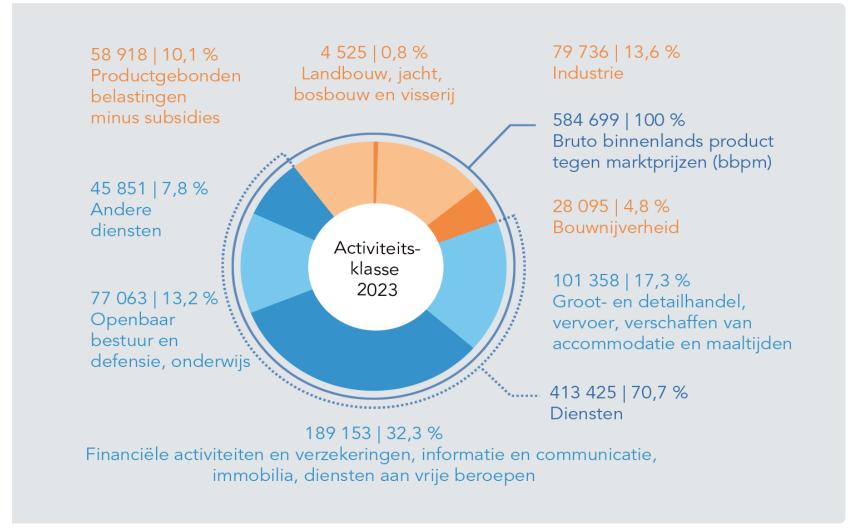
			,	•	
Periode	2020	2021	2022	2023	% aandeel in BBP 2023
TOTAAL	460.535	508.061	554.214	584.699	100,0
Landbouw, bosbouw en visserij	3.129	3.259	3.549	4.525	0,8
Industrie	67.542	73.808	84.836	79.736	13,6
Bouwnijverheid	21.759	24.399	26.261	28.095	4,8
Diensten (Totaal)	321.245	351.757	382.617	413.425	70,7
Groot- en detailhandel; vervoer; verschaffen van accommodatie en maaltijden	73.126	83.482	93.783	101.358	17,3
Informatie en communicatie	19.016	20.561	21.730	24.059	4,1
Financiële activiteiten en verzekeringen	27.198	29.176	29.649	32.271	5,5
Exploitatie van en handel in onroerend goed	39.720	41.933	45.389	50.398	8,6
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; administratieve en ondersteunende diensten	64.231	71.360	76.907	82.425	14,1
Openbaar bestuur en defensie; onderwijs	62.917	65.602	71.749	77.063	13,2
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	27.548	31.136	33.481	35.293	6,0
Kunst, amusement en recreatie; overige diensten; activiteiten van huishoudens als werkgever	7.490	8.507	9.931	10.558	1,8
Productgebonden belastingen min subsidies	46.860	54.838	56.950	58.918	10,1

6.1 Productiebenadering lopende prijzen

Jaar	2023 (miljoen €)	2023 (in % vh totaal)		
Primaire sector: land- en bosbouw, jacht & visserij	4.525	0,8%		
Secundaire sector : industrie en bouwnijverheid	107.831	18,4%		
Tertiaire sector: diensten	413.425	70,7%		
Productgebonden belast - subs	58.918	10,1%		
Totaal bbp	584.699	100%		

Conclusies?

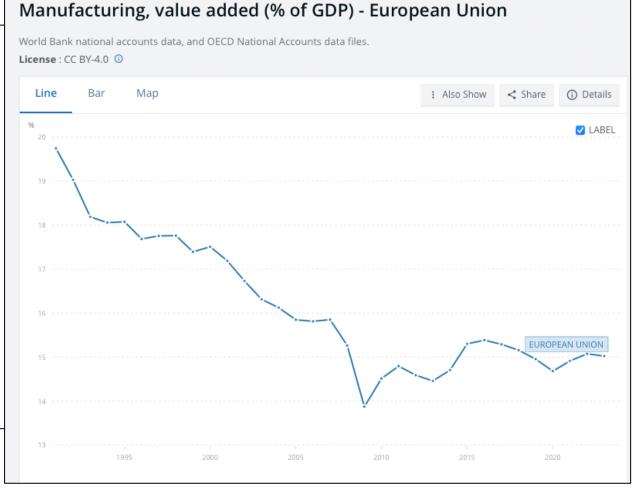
6.1 Productiebenadering lopende prijzen pg 143

Bron: Nationale rekeningen, Nationale Bank van België Online statistieken, Brussel. Geraadpleegd op 30 april 2024, van http://stat.nbb.be. Eigen figuur.

6.1. Het aandeel van industrie in het Belgisch en EU BBP daalt al decennia

6.1 Productiebenadering lopende prijzen conclusies

- Primaire sector = landbouw
- → zeer weinig toegevoegde waarde (<1%)</p>
- Secundaire sector = industrie + bouw
- → Aandeel Industrie daalt
- → Bouwnijverheid: belangrijke conjunctuurindicator!

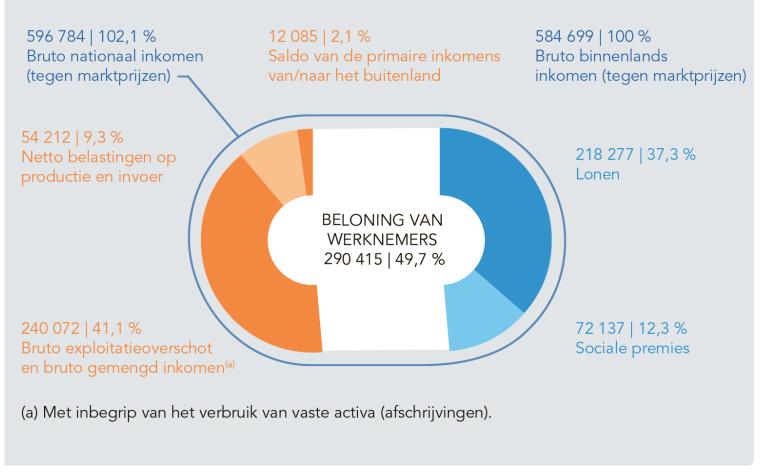
 https://www.bouwunie.be/nl/pers/opnieuw-triest-record-faillissementen-in-de-bouw

 27/10/24

 Filmpje https://trends.knack.be/kanaal-z/z-nieuws/bekijk-crisis-in-bouwsector-aantal-bouwbedrijven-groeit-niet-meer/
 12/8/24
- Tertiaire sector: dienstensector
 - → België = diensteneconomie & aandeel stijgt nog elk jaar
- → POST-INDUSTRIELE SAMENLEVING

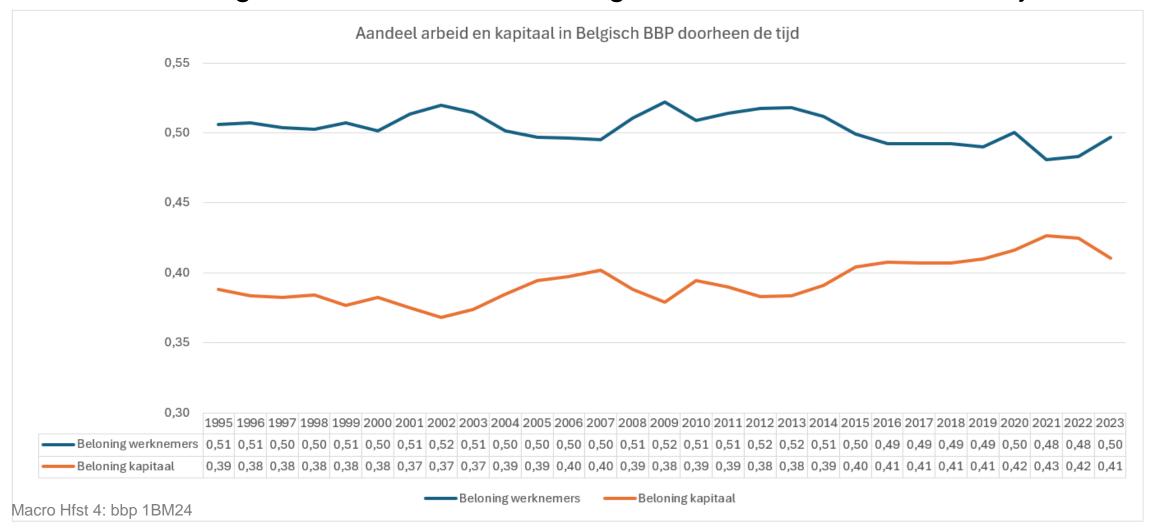
6.2 Inkomensbenadering pg 144

Verdeling van het nationaal inkomen over de productiefactoren = stroom 1': vergoeding vd productiefactoren = loon, winst, rente, huur en dividenden.

6.2 Inkomensbenadering pg 144

Verdeling verloning arbeid en kapitaal grotendeels constant doorheen de tijd, met een lichte daling van de relatieve verloning van arbeid in de laatste 20 jaar

6.2 Inkomensbenadering conclusies pg 144

- Beloning werknemers = lonen incl. sociale lasten
- Beloning kapitaal = bruto-exploitatieoverschot (winst, dividenden, rente, huur, ...) en ~ bruto-gemengd inkomen (= inkomen zelfstandigen en ongeregistreerde bedrijven)
- Verdeling grotendeels constant de laatste 30 jaar, met zeer lichte daling relatief aandeel arbeid laatste 20 jaar
- Aandeel belastingen en kapitaal schommelt met conjunctuur

6.3 De bestedingsbenadering pg 145

Tabel 2: Belangrijkste bestedingscategorieën van het bbp - Lopende prijzen in miljoenen euro's stroom 2' + netto3': bestedingen aan finale goederen & diensten

Tabel 1.5: Nationale rekeningen	Belangrijkste bestedingscategorieën BBP			
	Lopende prijze in miljoenen euro's			
	2020	2021	2022	2023
Bruto binnenlands product	460.535	508.061	554.214	584.699
Consumptieve particuliere bestedingen (C)	227.473	247.828	280.872	300.300
Consumptieve bestedingen van de overheid (GC)	112.695	120.640	132.394	141.757
Bruto investeringen in vast kapitaal	111.099	121.601	132.408	143.788
Bruto investeringen van de ondernemingen, zelfstandigen en IZW's	74.788	81.202	89.648	99.697
Bruto investeringen van de huishoudens in woongebouwen	23.556	26.426	27.624	27.419
Bruto investeringen van de overheid (GI)	12.755	13.974	15.136	16.673
Voorraadverandering	55	9.031	17.567	4.306
Netto uitvoer van goederen en diensten	9.214	8.961	-9.026	-5.453
Uitvoer van goederen en diensten (X)	362.293	446.593	530.395	506.824
Invoer van goederen en diensten (M)	353.079	437.632	539.421	512.277

4 categorieën:

- 1. bestedingen van gezinnen (C + I woongebouwen)
- 2. Bestedigingen van bedrijven: bruto-investeringen (I) + voorraadwijziging
- 3. overheidsbestedingen (G = GC + GI)
- 4. netto-uitvoer (X M)

$$BBP = C + I + G + (X - M)$$

6.3 De bestedingsbenadering pg 145

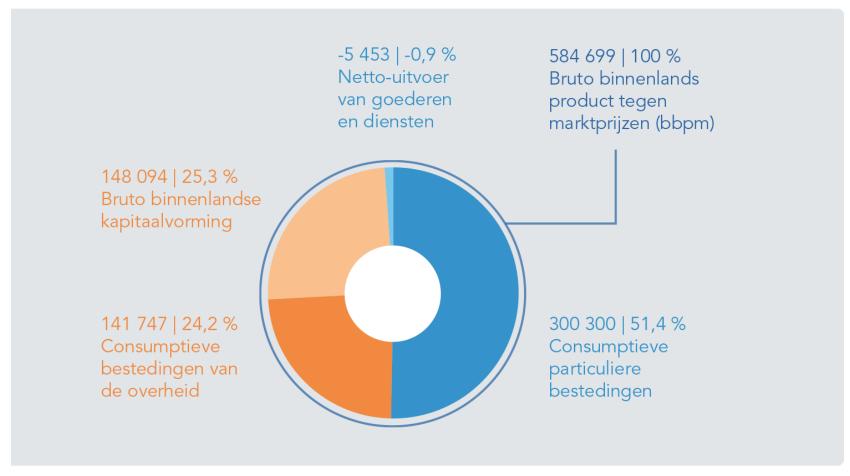
jaar	2023 (miljoen €)	2023 (in % vh totaal)
Gezinnen (C + I woongebouwen)	327.719	56%
Bedrijven (I + voorraadwijziging)	104.002	17,8%
Overheid (G = GC + GI)	158.430	27,1%
Buitenland (X-M)	-5.453	-0,9%
Totaal bbp	584.699	100%

OPM: De volledige tabellen van de Nationale Rekeningen vind je op Canvas

I'm not a shopaholic. I'm helping the economy.

6.3 De bestedingsbenadering pg 145

Dit is een andere aanpak / voorstelling naar soort besteding ipv besteder

Bron: Nationale rekeningen, Nationale Bank van België Online statistieken, Brussel. Geraadpleegd op 30 april 2024, van http://stat.nbb.be. Eigen berekeningen en figuur.

6.3 DE BESTEDINGSBENADERING: CONCLUSIES

- Gezinnen: Particuliere consumptie & investeringen in woningen
 - = Zeer belangrijk voor Belgische economie
 - = MOTOR vd Belgische economie
 - → Belang van consumentenvertrouwen! (zie ook pg 157-158)

Consumptieve bestedingen in 2020 -8,3%, 2021 +6,3%

- Overheidsconsumptie: werking overheidsdiensten moet in principe dalen maar stijging in 20-22: om economie (lockdowns) & groei te ondersteunen (+4,5%)
- Netto importerend door dure ingevoerde energieproducten

6.3 DE BESTEDING VAN HET BBP CONCLUSIES

- Netto-uitvoer (X M)
- Internationale handel = zéér belangrijk voor België; voor werkgelegenheid

```
Bekijk de absolute cijfers !!
```

- X = € milj = % vh bbp
- = exportquote = X / bbp x 100
- M = € milj = % vh bbp?
- = importquote = M / bbp x 100

Opgaves pg 150-151

NIET te maken of te kennen Deze worden vervangen door de recente artikels & vragen in het actuadossier